

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Ledenbrief herstructurering
sociale werkvoorziening

ons kenmerk
BAWI/U201200154
Lbr. 12/012

datum
2 februari 2012

Samenvatting

Op 16 december jl. is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de aanvraagprocedure voor de herstructureringsfaciliteit bekend gemaakt. Voor 30 april a.s. worden gemeenten geacht plannen in te dienen over de toekomst van de sociale werkvoorziening, om in aanmerking te komen voor middelen uit het herstructureringsfonds van €400 miljoen. Deze ledenbrief informeert u over de volgende onderwerpen:

- Reden van het herstructureringsfonds;
- Inzet van de VNG voor duidelijkheid over evaluatie 2014;
- Veelgestelde vragen en reactie van de VNG daarop;
- Ondersteuning gemeenten op terrein van sociale werkvoorziening

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8020	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft Ledenbrief herstructurering sociale werkvoorziening	ons kenmerk BAWI/U201200154 Lbr. 12/012	datum 2 februari 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Op 16 december jl. is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de aanvraagprocedure voor de herstructureringsfaciliteit bekend gemaakt. Voor 30 april a.s. worden gemeenten geacht plannen in te dienen over de toekomst van de sociale werkvoorziening, om in aanmerking te komen voor middelen uit het herstructureringsfonds van € 400 miljoen. Deze ledenbrief informeert u over de volgende onderwerpen:

- Reden van het herstructureringsfonds;
- Inzet van de VNG voor duidelijkheid over evaluatie 2014;
- Veelgestelde vragen en reactie van de VNG daarop;
- Ondersteuning gemeenten op terrein van sociale werkvoorziening.

Reden van het herstructureringsfonds

Het herstructureringsfonds is door staatssecretaris De Krom van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) uitgewerkt. Het doel van het fonds is, aldus de staatssecretaris, 'de transformatie richting een efficiëntere bedrijfsvoering van de sector te ondersteunen'. In de onderhandelingen over het bestuursakkoord is voor het eerst gesproken over een herstructureringsfonds. Voor de VNG was de belangrijkste reden om te pleiten voor zo'n fonds de financiële tekorten die ontstaan als gevolg van de teruglopende rijkssubsidie. Omdat gemeenten geen verantwoordelijkheid konden nemen voor het onderdeel 'Werk' uit het onderhandelaarsakkoord heeft de staatssecretaris dit fonds nu voor eigen verantwoordelijkheid uitgewerkt.

Evaluatie en extra middelen

Het ministerie van SZW stelt in het kader van de herstructureringsfaciliteit een onafhankelijke commissie in. Eén van de taken van de commissie is dat zij in 2014 beoordeelt wat de stand van zaken is rondom de uitvoering van de plannen van gemeenten en de vordering van de herstructurering, inclusief de financiële aspecten. Juist deze beoordeling van de financiële aspecten is wat de VNG betreft van groot belang. Enerzijds omdat in veel regio's, zeker in gebieden waarin veel mensen in de WSW zitten, grote tekorten worden verwacht. Anderzijds omdat het kabinet heeft besloten dat € 100 miljoen (structurele) middelen per jaar, die uit het gemeentefonds zijn genomen vanwege de vorming van de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's), mogelijk ter beschikking worden gesteld van de sw-sector. Het advies van de onafhankelijke commissie over de stand van zaken van de herstructurering anno 2014 speelt een belangrijke rol in die beslissing. De VNG heeft in een brief aan staatssecretaris De Krom, zie <http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/13/915.html>, gemeld dat op voorhand duidelijk moet zijn aan de hand welke criteria deze commissie tot haar oordeel komt. Het is naar onze mening een taak van rijk en gemeenten gezamenlijk om aan deze commissie vooraf een beoordelingskader mee te geven aan de hand waarvan beoordeeld wordt of er een financieel probleem is en de gereserveerde middelen worden ingezet. Hoe dan ook zullen deze middelen, die afkomstig zijn uit het gemeentefonds, voor gemeenten beschikbaar moeten blijven. Deze evaluatie, en de co-financiering van 25%, zal in het bestuurlijk overleg met staatssecretaris De Krom op 16 februari aan de orde komen.

Veelgestelde vragen en reactie VNG daarop

De herstructureringsfaciliteit roept veel vragen op, zo bleek tijdens een bijeenkomst die VNG en Cedris op 16 december jl. hebben georganiseerd voor gemeenten en SW-bedrijven. Deze vragen worden door het ministerie van SZW beantwoord op www.gemeenteloket.szw.nl VNG en Cedris geven nieuwe vragen aan het ministerie van SZW door om de lijst met vragen en antwoorden aan te vullen.

Er zijn veel vragen over de wijze waarop de middelen mogen worden ingezet. Dat heeft er mee te maken dat in het plan moet worden aangegeven welke herstructureringskosten gemeenten en bedrijven denken te gaan maken. De VNG wijst erop dat de middelen middels een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds ter beschikking worden gesteld. Er vindt geen controle achteraf plaats over de daadwerkelijke besteding van de middelen voor herstructurering. De inhoudelijke vraag wat de rol van het SW-bedrijf wordt, is aan gemeenten. Wat de VNG betreft heeft het advies van de commissie Toekomst en Transitie Sociale Werkvoorziening een gezaghebbend perspectief geschetst. De commissie heeft voorgesteld een splitsing aan te brengen tussen een voorziening voor beschermd werk en anderzijds in te zetten op een detachingsfaciliteit.

Veel gemeenten geven aan binnen de termijn van 30 april geen volledig uitgewerkt plan over de toekomstige uitvoering van Werken naar Vermogen te kunnen hebben. Wie naar de voorwaarden van de faciliteit kijkt, die gericht is op de herstructurering van de uitvoering van de sociale werkvoorziening, ziet dat dit ook niet noodzakelijk is om in aanmerking te komen voor dit fonds. Het zal in veel regio's onontkoombaar zijn dat een proces van twee snelheden ontstaat, allereerst de discussie over de toekomstige uitvoering van de Wet Werken naar Vermogen en daarnaast de aanvraag om voor de middelen uit het fonds in aanmerking te komen. Dat betekent wat de VNG betreft niet dat gemeenten het uitwerken van de herstructureringsplannen als een exclusieve verantwoordelijkheid van SW-bedrijven zouden moeten zien. Gemeenten zijn eindverantwoordelijk voor indiening en maken daarbij gebruik van de kennis, expertise en bedrijfsspecifieke informatie die in het SW-bedrijf aanwezig is.

Veel gemeenten zijn kritisch over de 25% co-financiering die verbonden is aan het indienen van plannen. De VNG heeft in haar rondgang langs de politieke partijen in de Tweede Kamer aangegeven deze co-financiering niet wenselijk te vinden. Veel gemeenten moeten namelijk al fors bijdragen aan de exploitatie van het SW-bedrijf. Bovendien wordt een deel van het budget voor de herstructureringsfaciliteit al gefinancierd uit middelen die voor gemeenten waren bestemd.

Ondersteuning

Op welke manieren gaat de VNG haar leden ondersteunen?

De VNG organiseert samen met de provinciale afdelingen twaalf bestuurlijke bijeenkomsten over Werken naar Vermogen, in de maanden februari en maart. Soms sluiten we daarbij aan bij bestaande overleggen, in andere gevallen wordt er een provinciale bijeenkomst georganiseerd. Daarin komt het geheel van Werken naar Vermogen aan de orde, maar juist ook goede voorbeelden op het terrein van de sociale werkvoorziening. Via de website van het Congres- en Studiecentrum van de VNG, www.cs-vng.nl, wordt u daarvoor uitgenodigd.

Daarnaast brengt de VNG binnenkort een handreiking uit over sturing op de sociale werkvoorziening. In veel regio's worden keuzes gemaakt uit verschillende scenario's, met in ieder scenario een bepaalde rol van het SW-bedrijf. Deze handreiking geeft een aantal opties voor de bestuurlijk-juridische relatie tussen gemeente en SW-bedrijf. Per optie komt aan de orde: hoe zijn opdrachtgeverschap, verantwoording en toezicht georganiseerd? Wie draagt eventuele tekorten of deelt in eventuele opbrengsten? Wat zijn de sturingsmogelijkheden en eventuele 'uitstapmogelijkheden' van een individuele gemeente? Wat is de rol van gemeenteraad en college van BenW? Bij wie zijn de medewerkers die onder de WSW vallen in deze constructie in dienst?

Ook organiseert de VNG uitwisselingsbijeenkomsten over de sociale werkvoorziening, waarin gemeenten toelichten hoe hun SW-bedrijf eruit gaat zien, wat de relatie is met sociale diensten en waarom ze daarvoor kiezen. Op die manier kunnen gemeenten onderling uitwisselen en van elkaar leren. Via deze link, <http://www.vng.nl/smartsite.dws?id=113835>, kunt u zich aanmelden voor deze bijeenkomsten, die vooral bedoeld zijn voor hoofden sociale zaken en beleidsambtenaren.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.